

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	9
Úvodní slovo ke třetímu vydání	10
1. ROZDÍLNÉ TVÁŘE DRAMATU	11
1.1 Paradivadelní systémy edukační povahy	12
1.1.1 Dramatická výchova	12
1.1.2 Divadlo ve výchově	13
1.2 Paradivadelní systémy terapeutické povahy	14
1.2.1 Psychodrama	14
1.2.2 Sociodrama	16
1.2.3 Psychogymnastika	17
1.2.4 Teatroterapie	17
1.3 Další paradivadelní systémy	19
2. CO JE DRAMATERAPIE	23
2.1 Definice dramaterapie	23
2.2 Odlišnosti mezi dramaterapií a psychodramatem	24
2.3 Odlišnosti mezi dramaterapií a výchovnou dramatikou	26
2.4 Vzájemné vztahy paradivadelních oborů v systému	28
2.5 Klientela dramaterapie	30
2.6 Cíle dramaterapie	31
2.7 Improvizace a další prostředky dramaterapie	33
2.8 Formy dramaterapie	34
3. INTERDISCIPLINÁRNÍ ZDROJE DRAMATERAPIE	37
3.1 Dramaterapie a hra	37
3.2 Dramaterapie a vývojová psychologie	42
3.2.1 E. Erikson	43
3.2.2 J. Piaget	44
3.3 Dramaterapie a dramatická výchova	46
3.3.1 Modely vývoje dramatické akce	47
3.3.2 Úrovně vstupu do role	48
3.4 Dramaterapie a psychoterapie	49
3.4.1 Hlubinná psychoterapie	49
3.4.2 Kognitivně-behaviorální psychoterapie	51
3.4.3 Humanistická (antropologická) psychoterapie	52
3.4.4 Relaxační a psychofyziologické postupy	52
3.5 Dramaterapie a rituál	53
3.5.1 Antropologicko-terapeutický vhléd	55

3.5.2	Rituální model divadla	67
3.6	Dramaterapie a teorie divadla	77
4.	ZÁKLADNÍ POJMY V DRAMATERAPII	91
4.1	Katarze, abreakce a korektivní emoční zkušenost	91
4.2	Další účinné faktory skupinové terapie	94
4.3	Role	95
4.4	Skupinová dynamika	98
4.5	Distancování	99
5.	HISTORIE A SOUČASNOST DRAMATERAPIE	103
5.1	Historické kořeny	103
5.2	Dramaterapie ve světě a v české republice	105
5.2.1	Západní Evropa	105
5.2.2	Slovensko	106
5.2.3	Současná situace v České republice	107
6.	TAXONOMIE DRAMATERAPEUTICKÝCH ROLÍ Z ARCHETYPÁLNÍHO HLEDISKA	111
6.1	Princip a metoda rolí	111
6.1.1	Invokace (vzývání) role	112
6.1.2	Pojmenování role	112
6.1.3	Hraní a propracování rolí	113
6.1.4	Explorace subrolí	114
6.1.5	Reflektování role	115
6.1.6	Vztahování fiktivní role k všednímu životu	115
6.1.7	Integrovaní rolí za účelem vytvoření funkčního systému rolí	116
6.1.8	Sociální modelování	117
6.2	Obsahy nevědomí a archetypy	118
6.3	Rolové (arche)typy	119
6.3.1	Somatické role	120
6.3.2	Kognitivní role	123
6.3.3	Afektivní role	124
6.3.4	Sociální a kulturní role	125
6.3.5	Duchovní role	130
6.3.6	Estetické role	131
6.4	Přehledná taxonomie rolí	132
7.	STRUKTURA DRAMATERAPEUTICKÉHO PROCESU	137
7.1	Ujasnění cílů při plánování sezení (z pohledu dramaterapeuta)	137
7.2	Struktura dramaterapeutického sezení	138
7.3	Etapy terapeutického procesu	141
8.	DRAMATERAPEUTICKÉ TECHNIKY	143
8.1	Techniky vybrané pro začátek lekcí (sezení)	143
8.1.1	Citová exprese	143
8.1.2	Skupinová interakce	147
8.1.3	Tělesná aktivace	149

8.1.4	Budování důvěry ve skupině	151
8.1.5	Pozorování a koncentrace	154
8.2	Techniky vybrané pro pokračování lekcí (sezení)	155
8.2.1	Expresa a komunikace	155
8.2.2	Techniky rozvíjející role a charakter	160
8.2.3	Kooperace terapeutické skupiny	164
8.2.4	Sebepoznávání	167
8.3	Techniky pro uzavření lekce a terapeutické série	174
8.3.1	Dávání a přijímání	174
8.3.2	Skupinová tvořivost	175
8.3.3	Skupinová percepce	177
8.3.4	Pohled zpět a slavnosti	178
9.	STRUKTUROVANÉ DRAMATERAPEUTICKÉ PROJEKTY	181
9.1	Přehled konvenčí využitelných v dramaterapeutických projektech	182
9.2	Náměty dramaterapeutických projektů	192
9.2.1	Spontaneita	193
	Dramaterapeutický projekt: Racek	193
9.2.2	Tvořivost a improvizace	199
	Dramaterapeutický projekt: Divadlo	201
9.2.3	Komunikace	202
	Dramaterapeutický projekt: Bábel	203
9.2.4	Hra v roli	207
	Dramaterapeutický projekt: Ostrov (Lod' bláznů)	208
9.2.5	Estetická distance	210
	Dramaterapeutický projekt: Rány egyptské	212
9.2.6	Poruchy paměti	216
	Dramaterapeutický projekt: Kufř	217
9.2.7	Poruchy pozornosti	218
	Dramaterapeutický projekt: Trpaslík	219
9.2.8	Mentální retardace	222
	Dramaterapeutická řada Pat Brudenellové	223
9.2.9	Dramaterapie se seniory	231
	LITERATURA	243
	REJSTŘÍK VĚCNÝ	247
	REJSTŘÍK JMENNÝ	251